

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตรวิชาการทอผ้าไหม จำนวน 25 ชั่วโมง

ด้านความคิดสร้างสรรค์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต

ความเป็นมา

โครงการศูนย์ฝึกออาชีพชุมชนเป็นโครงการสำคัญ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้าน ตามความถนัดของตนการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัวชุมชน หรือสังคม เพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิ ตามความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับแผนระดับต่างๆในการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการ ที่มีความสอดคล้องกับแผนระดับต่างๆ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

โครงการศูนย์ฝึกออาชีพชุมชน ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมฝึกออาชีพให้กับประชาชนระดับ รากฐานที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย ผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาส ให้ได้รับการพัฒนา สมรรถนะ และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อการมีรายได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนา ทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกออาชีพ ได้รับความรู้สามารถ นำไปประกอบอาชีพสร้างอาชีพ พัฒนา อาชีพเพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมีเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่ เป็นฐานการพัฒนา area based Development ใช้หลักสูตร อาชีพเป็นฐาน Career Based Education ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพ ด้าน เกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพ ด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพ ด้านพาณิชยกรรม และบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตรกลุ่มอาชีพและเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตร การพัฒนาอาชีพ up skill Re skill และ new skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และ ตลาดแรงงานเพื่อตอบสนอง นโยบายของรัฐบาล ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต เห็นว่าเพื่อเป็นการ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฝึกออาชีพชุมชนระดับอำเภอ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ กระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ ที่ ได้มอบหมายให้ กศน.ตำบล ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ ให้สอดคล้องตามความ ต้องการของกลุ่มเป้าหมายและศักยภาพของพื้นที่ การดำเนินงานโครงการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนผู้ด้อย ผู้พลาด ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไป เข้าสู่ช่องทางการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ อาชีพเพื่อการมีงานทำ ตลอด

หลักการของหลักสูตร

ปัจจุบันประชาชนในท้องถิ่นมีวัฒนธรรมการแต่งกายที่สวยงาม มีการนุ่งผ้าไหมที่มีลายหลากหลาย ซึ่งอำเภอบัวเขต มีผ้าไหมลายดอกคุณ เป็นลายประจำอำเภอบัวเขต แต่ชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมลายดอก คุณในพื้นที่น้อยมาก จึงควรให้มีการอนุรักษ์การทอผ้าไหมลายดอกคุณไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทราบประวัติลาย ดอกคุณและร่วมกันอนุรักษ์ผ้าไหมลายดอกคุณไว้ เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนได้นำไปประกอบ อาชีพ ในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับตนเอง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นการทอผ้าไหมลายดอกคุณ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการทอผ้าไหมลายดอกคุณ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริมได้

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนทั่วไป

โครงสร้างของหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	๑.อธิบาย ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม ๒.อธิบาย ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม ได้แก่ การวางแผนและการบริหารจัดการ การหาแหล่งเงินทุน ความต้องการทางตลาดและการจัดทาสตูดอุปกรณ์ได้ ๓. สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ ๔. สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้	๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหม ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม - การวางแผนและการบริหารจัดการ - การหาแหล่งเงินทุน - ความต้องการทางตลาด ๓. ช่องทางการจัดจำหน่าย ๔. การศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	-วิทยากรบรรยายให้ความรู้เบื้องต้น -กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหม -ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	๓	-
๒.	๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	๑.อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมลายดอกคุณ กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหม ๒.สามารถเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบได้แก่ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอ การ	๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหมลายดอกคุณ - กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหม ๒.การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ -ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอ -การเลือกเส้นไหม	-วิทยากรบรรยายและสาธิต -ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทอผ้าไหม -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ฝึกปฏิบัติจริง -ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง		๒๐

		<p>เลือกเส้นไหม วัตถุดิบ และส่วนประกอบ</p> <p>๓.สามารถอธิบายการพอกไหมได้แก่ วัตถุประสงค์ของการพอกไหม วัสดุและอุปกรณ์ของการพอกไหม ขั้นตอนการพอกไหม และข้อควรระวังในการพอกไหม</p> <p>๔.สามารถอธิบายการการกักไหม/การแก่งไหม ได้แก่ จุดประสงค์ของการกักไหม/การแก่งไหม วัสดุและอุปกรณ์ วิธีการกักไหม/การแก่งไหม</p> <p>๕.อธิบายและสาธิต การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ไหมยืน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ยืนการออกแบบลวดลาย และการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง</p> <p>๖.สามารถอธิบายและสาธิตการคั่นไหม ได้แก่ จุดประสงค์ของการคั่นไหม วัสดุและอุปกรณ์ วิธีการคั่นไหมและข้อควรระวัง</p> <p>๗.สามารถอธิบายการออกแบบลายและการย้อมสีไหมได้แก่วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการมัดลาย/ขั้นตอนการย้อมสี ข้อควรระวังในการมัดลาย การย้อมสีไหม ตรวจสอบความถูกต้อง</p>	<p>-วัตถุดิบและส่วนประกอบ</p> <p>๓.การพอกไหม</p> <p>-วัตถุประสงค์การพอกไหม</p> <p>-วัสดุและอุปกรณ์ของการพอกไหม</p> <p>-ขั้นตอนการพอกไหม</p> <p>-ข้อควรระวังในการพอกไหม</p> <p>๔.การกักไหม/การแก่งไหม</p> <p>-จุดประสงค์ของการกักไหม/การแก่งไหม วัสดุและอุปกรณ์</p> <p>-วิธีการกักไหม/การแก่งไหม</p> <p>๕.การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ไหมยืน</p> <p>-ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ยืน</p> <p>-การออกแบบลวดลาย</p> <p>-การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง</p> <p>๖.การคั่นไหม</p> <p>-จุดประสงค์ของการคั่นไหม</p> <p>-วัสดุและอุปกรณ์</p> <p>-วิธีการคั่นไหมและข้อควรระวัง</p> <p>๗.การออกแบบลายและการย้อมสีไหม</p> <p>-วัสดุอุปกรณ์ วิธีการมัดลาย/ขั้นตอนการย้อมสี</p>	<p>อย่างต่อเนื่อง</p>		
--	--	--	---	-----------------------	--	--

		<p>ของลาย</p> <p>๘.สามารถอธิบายสาธิต การกรอไหมเส้นไหมยืน/ไหมพุ่ง จุดประสงค์ของการกรอไหม</p> <p>๙.สามารถอธิบายสาธิต การม้วน/ปั่นไหม</p> <p>๑๐.สามารถอธิบาย สาธิตการเก็บตะกรอไหม</p> <p>๑๑.สามารถทอผ้าไหม การหิวเส้นยืนขณะทอ และการเก็บกึ่งเมื่อหยุดพักการทอ</p> <p>๑๒.สามารถประยุกต์ รูปแบบการขายเป็นผ้า ต่างๆที่สามารถนำไปได้ อย่างเหมาะสม</p>	<p>ข้อควรระวังในการมัดลาย การย้อมสีไหม ตรวจสอบ ความถูกต้องของลาย</p> <p>๘.การกรอไหมเส้นไหม ยืน/ไหมพุ่ง</p> <p>-จุดประสงค์ของการกรอไหม วัสดุอุปกรณ์</p> <p>-วิธี/ขั้นตอนการกรอไหม</p> <p>๙.การม้วน/ปั่นไหม</p> <p>-วิธี/ขั้นตอน</p> <p>๑๐.การเก็บตะกรอไหม</p> <p>-วิธี/ขั้นตอน</p> <p>๑๑.ขั้นตอนการทอ การเตรียมกึ่ง การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย การเหยียบตะกอ การพุ่งกระสวย การจัดลวดลาย และแต่งริมผ้า การกระแทกพิมพ์ การชิงหน้าผ้าให้ตั้ง การต่อเส้นไหมยืนและเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมขาด การปรับและปล่อยเส้นไหม การหิวเส้นยืนขณะทอและการเก็บกึ่งเมื่อหยุดพักการทอ</p> <p>๑๒.รูปแบบการขายเป็นผ้าต่างๆที่สามารถนำไปได้ อย่างเหมาะสม</p> <p>-การทอผ้าคลุมไหล่</p>			
๓.	๓.การบริหารจัดการในอาชีพการ	<p>-สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาดได้</p> <p>-สามารถคิดคำนวณ ต้นทุน ผลกำไร/ขาดทุน</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม</p> <p>๓.๑.๑ สามารถบริหาร</p>	<p>๑. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก</p>	๒	

	<p>ทอผ้าไหม</p> <p>ได้</p> <p>-สามารถวางแผนการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตได้</p> <p>-สามารถวิเคราะห์และบอกวิธีแก้ปัญหาค่าความเสี่ยงในการประกอบอาชีพได้</p> <p>-บอกวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดจากความเสี่ยง</p>	<p>จัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม</p> <p>๓.๑.๒ การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการทอผ้าไหม</p> <p>๓.๑.๓ การคิดคำนวณต้นทุนการทอผ้าไหม</p>	<p>จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้</p> <p>๒. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน ค่าไร การจัดทำบัญชี การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๔. ร่วมกันอภิปราย / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน</p>		
--	---	--	--	--	--

สื่อการเรียนรู้

- เส้นไหม, รางคัน, หลักคัน, ฟืม-ดอกหวี, ไน, หลอดด้ายคันตะขอเกี่ยวด้าย, ลูกหัด, สียอมไหม, ไม้มัด, ไม้ขัดด้าย, เขาคูหรือตะกอ, กระจสวย-ไม้แกนมัน, คานเหยียบ/ตีนเหยียบ, สายกระตุก/กึ่งกระตุก, ระทัดถักด้าย, หลอดด้ายพุ่ง, หลอดด้ายยีน, ผัง, ไนปั่นด้าย, สียอมไหม
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากอบรม

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุณวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

ลงชื่อ

(นางสาวอรรวรรณ สุตาไสย์)

ครู กศน.ตำบล

ผู้เสนอหลักสูตร

ลงชื่อ

(นางเพ็ญแข ลินสร้าง)

ครูอาสาสมัคร

ผู้ตรวจหลักสูตร

ลงชื่อ

(สิเบ็กชยุต อสีพงษ์)

ครู

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

ลงชื่อ

(นางกนกนัฐ สิงหะ)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศีขรภูมิ

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ .....

หลักสูตรการทอผ้าไหม จำนวน ....๒๕.....ชั่วโมง (เรียนวันละ.....๕.....ชั่วโมง)

ระหว่างที่ ..... เวลาเรียน ...๐๙.๐๐.-.๑๕.๐๐.....น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่ ..... เวลา.....	๐๙.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	-วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรการทอผ้าไหม ๑.ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ๒.ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๓. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม ๔. ทิศทางการประกอบอาชีพ การทอผ้าไหม - ร่วมกันอภิปรายและสรุปผล / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	เรียนวันละ ๕ ชม.
		การลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนการผลิต วิธีทำ ขั้นตอนและการปฏิบัติงาน ๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าไหม - กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหม ๒.การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ -ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอ -การเลือกเส้นไหม -วัตถุดิบและส่วนประกอบ ๓.การฟอกไหม -วัตถุประสงค์การฟอกไหม -วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกไหม -ขั้นตอนการฟอกไหม -ข้อควรระวังในการฟอกไหม ๔.การรวักไหม/การแกว่งไหม -จุดประสงค์ของการรวักไหม/การแกว่งไหม วัสดุและอุปกรณ์ -วิธีการรวักไหม/การแกว่งไหม ๕การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ไหมยืน	เรียนวันละ ๕ ชม.

		<p>-ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ยีน</p> <p>-การออกแบบลวดลาย</p> <p>-การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง</p> <p>๖.การคั่นไหม</p> <p>-จุดประสงค์ของการคั่นไหม</p> <p>-วัสดุและอุปกรณ์</p> <p>-วิธีการคั่นไหมและข้อควรระวัง</p> <p>๗.การออกแบบลายและการย้อมสีไหม</p> <p>-วัสดุอุปกรณ์ วิธีการมัดลาย/ขั้นตอนการย้อมสี ข้อควรระวังในการมัดลายการย้อมสีไหม ตรวจสอบความถูกต้องของลาย</p> <p>๘.การกรอไหมเส้นไหมยีน/ไหมพุ่ง</p> <p>-จุดประสงค์ของการกรอไหม วัสดุอุปกรณ์</p> <p>-วิธี/ขั้นตอนการกรอไหม</p> <p>๙.การม้วน/ปั่นไหม</p> <p>-วิธี/ขั้นตอน</p> <p>๑๐.การเก็บตะกรอไหม</p> <p>-วิธี/ขั้นตอน</p> <p>๑๑.ขั้นตอนการทอ การเตรียมกี่ การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย การเหยียบตะกอล การพุ่งกระสวย การจัดลวดลาย และแต่งริมผ้า การกระแทกฟืม การชิงหน้าผ้าให้ตึง การต่อเส้นไหมยีนและเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมขาด การปรับและปล่อยเส้นไหมการหิวเส้นยีน ขณะทอและการเก็บก็เมื่อหยุดพักการทอ</p> <p>๑๒.รูปแบบการขายเป็นผ้าต่างๆที่สามารถนำไปได้อย่างเหมาะสม</p>	
		<p>๑. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม</p> <p>๒. สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม</p> <p>๓.การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการทอผ้าไหม</p> <p>๔.การคิดคำนวณต้นทุนการทอผ้าไหม</p>	

ลงชื่อ.....วิทยาการ

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

วันที่ ...../...../.....